

Republica Moldova

CURTEA CONSTITUȚIONALĂ

HOTĂRÂRE

PENTRU CONTROLUL CONSTITUȚIONALITĂȚII

Hotărârii Parlamentului nr.169 din 21 iulie 2014 privind eliberarea din funcție a directorului general al Consiliului de administrație al Agenției Naționale pentru Reglementare în Energetică (2)
(Sesizarea nr. 59a/2014)

CHIȘINĂU

20 ianuarie 2015

În numele Republicii Moldova,
Curtea Constituțională, statuând în componența:

Dl Alexandru TĂNASE, *președinte*,
Dl Aurel BĂIEȘU,
Dl Igor DOLEA,
Dl Tudor PANȚÎRU,
Dl Victor POPA, *judecători*,
cu participarea dnei Aliona Balaban, *grefier*,

Având în vedere sesizarea depusă la 27 noiembrie 2014
și înregistrată la aceeași dată,
Examinând sesizarea menționată în ședință plenară publică,
Având în vedere actele și lucrările dosarului,
Deliberând în ședință plenară închisă,

Pronunță următoarea hotărâre:

PROCEDURA

1. La originea cauzei se află sesizarea depusă la Curtea Constituțională la 27 noiembrie 2014, în temeiul articolelor 135 alin. (1) lit. a) din Constituție, 25 lit. g) din Legea cu privire la Curtea Constituțională și 38 alin.(1) lit. g) din Codul jurisdicției constituționale, de deputatul în Parlament, dl Veaceslav Ioniță, pentru controlul constituționalității Hotărârii Parlamentului nr. 169 din 21 iulie 2014 privind eliberarea din funcție a directorului general al Consiliului de administrație al Agenției Naționale pentru Reglementare în Energetică.

2. Autorul sesizării a pretins că prin adoptarea Hotărârii Parlamentului nr. 169 din 21 iulie 2014 privind eliberarea din funcție a directorului general al Consiliului de administrație al Agenției Naționale pentru Reglementare în Energetică au fost încălcate prevederile articolului 66 lit. j) din Constituție.

3. Prin decizia Curții Constituționale din 15 ianuarie 2015 sesizarea a fost declarată admisibilă, fără a prejudicia fondul cauzei.

4. În procesul examinării sesizării, Curtea Constituțională a solicitat opinia Parlamentului.

5. În ședința plenară publică a Curții sesizarea a fost susținută de autor, dl Veaceslav Ioniță. Parlamentul a fost reprezentat de către dl Ion Creangă, șeful Direcției generale juridice a Secretariatului Parlamentului.

ÎN FAPT

6. În temeiul dispozițiilor art. 4/2 alin. (4) din Legea nr. 1525 din 19 februarie 1998 cu privire la energetică, Parlamentul Republicii Moldova, la 29 decembrie 2009, a adoptat Hotărârea nr. 140 privind desemnarea

directorilor Consiliului de administrație al Agenției Naționale pentru Reglementare în Energetică. Prin hotărârea menționată, dl Victor Parlicov a fost desemnat în funcția de director general al Consiliului de administrație al Agenției Naționale pentru Reglementare în Energetică pe un termen de 6 ani.

7. Prin Hotărârea Parlamentului nr. 180 din 12 iulie 2013, dl Victor Parlicov a fost revocat înainte de termen din funcția de director general al Consiliului de administrație al Agenției Naționale pentru Reglementare în Energetică. Această hotărâre a fost declarată neconstituțională prin Hotărârea Curții Constituționale nr. 28 din 20 septembrie 2013, dl Victor Parlicov fiind repus în funcție.

8. La data de 6 martie 2014 a rămas definitivă și irevocabilă hotărârea judecătorească Buiucani, prin care, în temeiul art. 365/1 alin. (3) din Codul contravențional, dl Victor Parlicov a fost sancționat cu privarea de dreptul de a ocupa funcții publice pe un termen de un an.

9. Întru executarea hotărârii judecătorești menționate, Parlamentul a adoptat Hotărârea nr. 169 din 21 iulie 2014 privind eliberarea din funcție a directorului general al Consiliului de administrație al Agenției Naționale pentru Reglementare în Energetică. Totodată, ca temei de eliberare Parlamentul a invocat și art. 4/2 alin. (6) lit. f) [incompatibilitatea] din Legea nr. 1525-XIII din 19 februarie 1998 cu privire la energetică.

LEGISLAȚIA PERTINENTĂ

10. Prevederile relevante ale Constituției (M.O., 1994, nr. 1) sunt următoarele:

Articolul 1 Statul Republica Moldova

„[...]”

(3) Republica Moldova este un stat de drept, democratic, în care demnitatea omului, drepturile și libertățile lui, libera dezvoltare a personalității umane, dreptatea și pluralismul politic reprezintă valori supreme și sunt garantate.”

Articolul 7 Constituția, Lege Supremă

„Constituția Republicii Moldova este Legea ei Supremă. Nici o lege și nici un alt act juridic care contravine prevederilor Constituției nu are putere juridică.”

Articolul 39 Dreptul la administrare

„(1) Cetățenii Republicii Moldova au dreptul de a participa la administrarea treburilor publice nemijlocit, precum și prin reprezentanții lor.

(2) Oricărui cetățean i se asigură, potrivit legii, accesul la o funcție publică.”

Articolul 66 Atribuțiile de bază

„Parlamentul are următoarele atribuții de bază:

[...]

j) alege și numește persoane oficiale de stat, în cazurile prevăzute de lege; [...]"

Articolul 74 Adoptarea legilor și hotărârilor

„[...]

(2) Legile ordinare și hotărârile se adoptă cu votul majorității deputaților prezenți.

[...]”

Articolul 120 Caracterul obligatoriu al sentințelor și al altor hotărâri judecătorești definitive

„Este obligatorie respectarea sentințelor și a altor hotărâri definitive ale instanțelor judecătorești, precum și colaborarea solicitată de acestea în timpul procesului, al executării sentințelor și a altor hotărâri judecătorești definitive.”

11. Prevederile relevante ale Hotărârii nr.169 din 21 iulie 2014 privind eliberarea din funcție a directorului general al Consiliului de administrație al Agenției Naționale pentru Reglementare în Energetică (M.O., 2014, nr. 217-222, art. 476) sunt următoarele:

„În temeiul art. 42 alin. (6) lit. f) din Legea nr. 1525-XIII din 19 februarie 1998 cu privire la energetică și al hotărârii instanței de judecată rămasă definitive prin care se dispune interdicția de a ocupa funcții publice,

Parlamentul adoptă prezenta hotărâre.

Art. 1 - Domnul Victor PARLICOV se eliberează din funcția de director general al Consiliului de administrație al Agenției Naționale pentru Reglementare în Energetică.

[...]”

12. Prevederile relevante ale Legii nr. 1525-XIII din 19 februarie 1998 cu privire la energetică (M.O., 1998, nr. 50-51, art. 366) sunt următoarele:

Articolul 4/2 Administrarea Agenției

„(1) Agenția este condusă de Consiliul de administrație alcătuit din cinci directori.

(2) Parlamentul desemnează unul dintre cei cinci directori ai Consiliului de administrație în funcția de director general al Consiliului de administrație al Agenției.

(3) Hotărârile Consiliului de administrație se adoptă cu votul majorității membrilor consiliului. Fiecare director deține un singur vot.

(4) Directorul general al Consiliului de administrație este desemnat de Parlament la propunerea Președintelui Parlamentului, cu avizul pozitiv al comisiei parlamentare de profil. Directorii Consiliului de administrație sînt desemnați de Parlament la propunerea comisiei parlamentare de profil. Toți directorii sînt desemnați pentru o perioadă de 6 ani. În cazul apariției, din diferite motive, a locului vacant de director, Parlamentul, în termen de o lună, desemnează un nou director. La prima desemnare, directorii Consiliului de administrație al Agenției sînt desemnați de Parlament în felul următor: directorul general este desemnat pe un termen de 6 ani, doi directori – pe un termen de 4 ani, iar doi – pe un termen de 2 ani. Nici unul dintre membrii Consiliului de administrație nu poate deține funcția mai mult de 12 ani.

(5) Directorul Consiliului de administrație trebuie să fie cetățean al Republicii Moldova, să aibă studii universitare în domeniul tehnic, economic sau juridic și experiență de lucru în domeniul respectiv, inclusiv de cel puțin 3 ani în funcție administrativă de conducere.

(6) Funcția de director al Consiliului de administrație încetează prin demisie sau eliberare din funcție. Directorul poate fi eliberat din funcție de către Parlament în cazul:

- a) pierderii cetățeniei Republicii Moldova;
- b) imposibilității exercitării funcției din motive de sănătate;
- c) alegerii în altă funcție;
- d) condamnării pentru săvârșire de infracțiuni cu intenție și/sau condamnării la privațiune de libertate prin hotărâre irevocabilă a instanței de judecată;
- e) rămănerii definitive a actului de constatare prin care s-a stabilit emiterea/adoptarea de către acesta a unui act administrativ sau încheierea unui act juridic cu încălcarea dispozițiilor legale privind conflictul de interese;
- f) aflării în incompatibilitate, fapt stabilit prin actul de constatare rămas definitiv.

(7) Directorul general angajează personalul Agenției cu consimțământul a cel puțin unui membru al Consiliului de administrație.

(8) La întreprinderea a cărei activitate este reglementată de Agenție în corespundere cu prezenta lege, directorul Consiliului de administrație nu este în drept:

- a) să desfășoare activități remunerate sau să obțină alte avantaje;
- b) să dețină acțiuni ale acestei întreprinderi;
- c) să obțină câștiguri financiare sau materiale datorită funcției pe care o deține;
- d) să faciliteze angajarea proprie sau angajarea altor persoane la întreprinderea a cărei activitate este reglementată de Agenție.

(9) În decurs de 2 ani după eliberarea sa din funcție, directorul Consiliului de administrație nu poate ocupa funcții la întreprinderea a cărei activitate este reglementată de Agenție.

(10) Directorul general al Consiliului de administrație prezintă Parlamentului raport despre activitatea Agenției în anul precedent.”

13. Prevederile relevante ale Regulamentului de organizare și funcționare a Agenției Naționale pentru Reglementare în Energetică, aprobat prin Hotărârea Parlamentului nr. 238 din 26 octombrie 2012 (M.O., 2013, nr. 22-25, art. 86), sunt următoarele:

„Domeniul de aplicare

Regulamentul de organizare și funcționare a Agenției Naționale pentru Reglementare în Energetică (denumit în continuare Regulament) stabilește statutul juridic, misiunea, funcțiile de bază, atribuțiile, drepturile, organizarea și transparența activității Agenției Naționale pentru Reglementare în Energetică (denumită în continuare Agenție).

normelor de calitate, de securitate și de protecție a mediului.

[...]

Conducerea

12. Agenția este condusă de un Consiliu de administrație, organ colegial alcătuit din 5 directori.

13. Hotărârile Consiliului de administrație se adoptă cu votul majorității membrilor acestuia. Fiecare director deține un singur vot. Hotărârile Consiliului de administrație se semnează numai de către membrii consiliului.

14. Parlamentul desemnează pe unul din cei 5 directori ai Consiliului de administrație al Agenției în funcția de director general al Consiliului.

15. Directorul general al Consiliului de administrație este desemnat de Parlament la propunerea Președintelui Parlamentului, având avizul pozitiv al comisiei parlamentare de profil. Directorii Consiliului de administrație sînt desemnați de Parlament la propunerea comisiei parlamentare de profil. Toți directorii sînt desemnați pentru o perioadă de 6 ani. În cazul intervenirii, din diverse motive, a vacanței funcției de director al Consiliului de administrație, Parlamentul, în termen de o lună, desemnează un nou director. La prima desemnare, directorii Consiliului de administrație al Agenției sînt desemnați de Parlament în felul următor: directorul general este desemnat pe un termen de 6 ani, doi directori – pe un termen de 4 ani, iar alți doi – pe un termen de 2 ani. Niciunul dintre membrii Consiliului de administrație nu poate deține această funcție mai mult de 12 ani.

16. Directorul Consiliului de administrație trebuie să fie cetățean al Republicii Moldova, să aibă studii superioare în domeniul tehnic, economic sau juridic și o experiență de lucru în domeniul respectiv, inclusiv experiență de cel puțin 3 ani într-o funcție administrativă.

17. Directorul Consiliului de administrație se angajează să acționeze independent și obiectiv, în interes public, fără a solicita sau urma instrucțiuni de natură politică. În acest sens, fiecare director redactează o declarație de angajament și o declarație de interese, indicând absența oricăror interese care ar putea fi considerate susceptibile de a-i prejudicia independența. Declarațiile respective sînt făcute publice și publicate pe pagina web a Agenției în fiecare an.

[...]

19. Încetarea funcției de director al Consiliului de administrație poate interveni prin demisie sau eliberare din funcție. Directorul poate fi eliberat din funcție de către Parlament în cazul:

a) pierderii cetățeniei Republicii Moldova;

b) imposibilității exercitării funcției din motive de sănătate;

c) accederii la o altă funcție;

d) condamnării pentru infracțiuni săvârșite cu intenție și/sau condamnării la privațiune de libertate prin hotărârea irevocabilă a instanței de judecată;

e) existenței unui act de constatare rămas definitiv prin care s-a stabilit emiterea/adoptarea de către acesta a unui act administrativ sau încheierea unui act juridic cu încălcarea dispozițiilor legale privind conflictul de interese;

f) aflării în stare de incompatibilitate, fapt stabilit prin actul de constatare rămas definitiv.”

14. Prevederile relevante ale Codului contravențional al Republicii Moldova nr. 218-XVI din 24 octombrie 2008 (Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2009, nr. 3-6, art. 15) sunt următoarele:

Articolul 365/1

Încălcarea regimului secret în cadrul autorităților publice și al altor persoane juridice

„(1) Încălcarea regulilor de acces la secretul de stat se sancționează cu amendă de la 25 la 100 de unități convenționale aplicată persoanei fizice, cu amendă de la 50 la 200 de unități convenționale aplicată persoanei cu funcție de răspundere, cu amendă de la 100 la 300 de unități convenționale aplicată persoanei juridice.

(2) Încălcarea regulilor de întocmire, evidență, păstrare, procesare, multiplicare, utilizare, transmitere, distrugere a informațiilor atribuite la secret de stat se sancționează cu amendă de la 25 la 100 de unități convenționale aplicată persoanei fizice, cu amendă de la 50 la 200 de unități convenționale aplicată persoanei cu funcție de răspundere cu sau fără privarea de dreptul de a deține anumite funcții pe un termen de la 3 luni la un an, cu amendă de la 100 la 300 de unități convenționale aplicată persoanei juridice cu sau fără privarea de dreptul de a desfășura o anumită activitate pe un termen de la 3 luni la un an.

(3) Încălcarea regulilor de asigurare a protecției secretului de stat prin măsuri de ordin juridic, de ordin procedural, de protecție fizică, de protecție a sistemelor informaționale și de telecomunicații se sancționează cu amendă de la 50 la 200 de unități convenționale aplicată persoanei cu funcție de răspundere cu sau fără privarea de dreptul de a deține anumite funcții pe un termen de la 3 luni la un an, cu amendă de la 100 la 300 de unități convenționale aplicată persoanei juridice cu sau fără privarea de dreptul de a desfășura o anumită activitate pe un termen de la 3 luni la un an.

(4) Faptele specificate la alin. (1)–(3) soldate cu urmări grave, dacă acestea nu constituie infracțiune, se sancționează cu amendă de la 50 la 150 de unități convenționale aplicată persoanei fizice, cu amendă de la 150 la 300 de unități convenționale aplicată persoanei cu funcție de răspundere cu privarea de dreptul de a deține anumite funcții pe un termen de la 3 luni la un an, cu amendă de la 150 la 400 de unități convenționale aplicată persoanei juridice cu privarea de dreptul de a desfășura o anumită activitate pe un termen de la 3 luni la un an.”

15. Prevederile relevante ale Codului de executare al Republicii Moldova nr. 443-XV din 24 decembrie 2004 (republicat în Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2010, nr. 214–220, art. 704) sunt următoarele:

Articolul 185

Modul de executare a pedepsei privative de dreptul de a ocupa anumite funcții sau de a exercita o anumită activitate

„(1) Instanța de judecată trimite hotărârea privind privarea de dreptul de a ocupa anumite funcții sau de a exercita o anumită activitate și dispoziția de executare organului de probațiune în a cărui rază teritorială își desfășoară activitatea sau își are domiciliul condamnatul.

(2) Organul de probațiune trimite hotărârea judecătorească organului abilitat cu dreptul de a dispune eliberarea condamnatului din funcție sau de a-i interzice exercitarea unei anumite activități.

(3) Organul abilitat adoptă, în termen de 3 zile, actul de eliberare din funcție sau de interzicere de a exercita o anumită activitate și îl remite, împreună cu hotărârea judecătorească, organului de probațiune.

(4) Organul de probațiune, în termen de 5 zile, informează instanța de judecată despre executarea hotărârii ei.

(5) Indiferent de faptul dacă persoana condamnată ocupă o anumită funcție sau exercită o anumită activitate, organul de probațiune ține evidența condamnaților, efectuează controlul respectării de către condamnați a interdicției, stabilite în hotărârea judecătorească, de a ocupa anumite funcții sau de a exercita o anumită activitate, verifică îndeplinirea prescripțiilor hotărârii judecătorești de către administrația organizației în care lucrează condamnatul, precum și de către organele împuternicite să anuleze autorizația privind exercitarea unei anumite activități.”

Articolul 316

Executarea sancțiunii privării de dreptul de a desfășura o anumită activitate, privării de dreptul de a deține anumite funcții și privării de dreptul special

„(1) Sancțiunea privării de dreptul de a desfășura o anumită activitate, privării de dreptul de a deține anumite funcții se execută în condițiile capitolului XIX din prezentul cod.

(2) Executarea sancțiunii privării de dreptul de a conduce vehicule și privării de dreptul de a deține armă și de portarmă se asigură de către organul de poliție în a cărui rază teritorială își are domiciliul contravenientul.

(3) Instanța de judecată trimite hotărârea privind privarea de drepturile prevăzute la alin. (2) și dispoziția de executare organului de poliție în a cărui rază teritorială își are domiciliul contravenientul.

(4) Organul de poliție, în termen de 5 zile, informează instanța de judecată despre executarea hotărârii.”

16. Prevederile relevante ale Legii nr. 780-XV din 27 decembrie 2001 privind actele legislative (M.O., 2002, nr. 36-38, art. 210) sunt următoarele:

Articolul 11

Hotărârile

„(1) Hotărârile Parlamentului sînt acte legislative subordonate legilor, se adoptă cu votul majorității deputaților prezenți, dacă prin Constituție nu este prevăzută o altă majoritate, și nu se supun procedurii de promulgare. Hotărârile cu caracter individual și alte hotărâri care nu conțin norme de drept pot fi examinate fără a fi supuse tuturor procedurilor prealabile în organele de lucru ale Parlamentului.

(2) Hotărârile Parlamentului se adoptă:

[...]

c) pentru alegerea, numirea, revocarea, destituirea și suspendarea din funcții publice;

[...]”

17. Prevederile relevante ale Regulamentului Parlamentului, adoptat prin Legea nr. 797-XIII din 2 aprilie 1996 (republicat în M.O., 2007, nr. 50, art. 237), sunt următoarele:

Articolul 92

Procedura de alegere, numire sau de propunere pentru numirea în funcție a persoanelor oficiale de stat

„(1) Hotărârile cu privire la alegere, numire sau propunerile pentru numirea în funcție a persoanelor oficiale de stat care, potrivit Constituției și altor legi, se fac de către Parlament, se adoptă în condițiile art.74 alin.(2) din Constituție. În același mod se adoptă și hotărârile Parlamentului cu privire la destituirea (revocarea) persoanelor oficiale vizate, cu excepțiile stabilite de legislație.

(2) Chestiunea cu privire la alegere, numire sau propunerile pentru numirea în funcție a persoanelor oficiale de stat se supun dezbaterii Parlamentului după prezentarea raportului Comisiei juridice, pentru numiri și imunități.

(3) În procesul întocmirii raportului comisia va examina candidaturile pentru alegere, numire sau propunerile pentru numirea în funcție a persoanelor oficiale de stat, având dreptul de a chema spre audiere persoanele în cauză.”

ÎN DREPT

18. Din conținutul sesizării, Curtea observă că aceasta vizează în esență eliberarea din funcție, înainte de expirarea mandatului, a directorului general al Consiliului de administrație al Agenției Naționale pentru Reglementare în Energetică, în temeiul unei hotărâri judecătorești.

19. Astfel, sesizarea se referă la un ansamblu de elemente și principii, precum competențele Parlamentului privind alegerea și numirea persoanelor oficiale de stat, garanțiile de exercitare a funcției de director general al Consiliului de administrație al Agenției Naționale pentru Reglementare în Energetică, accesul la justiție al persoanelor care dețin o funcție de demnitate publică, precum și forța executorie a hotărârilor definitive ale instanțelor judecătorești.

A. ADMISIBILITATEA

20. În conformitate cu decizia sa din 15 ianuarie 2015 (a se vedea § 3), Curtea a reținut că, în temeiul articolului 135 alin. (1) lit. a) din Constituție, articolului 4 alin. (1) lit. a) din Legea cu privire la Curtea Constituțională și

articolului 4 alin. (1) lit. a) din Codul Jurisdicției Constituționale, sesizarea prezentată ține de competența Curții Constituționale.

21. Articolele 25 lit. g) din Legea cu privire la Curtea Constituțională și 38 alin. (1) lit. g) din Codul Jurisdicției Constituționale abilitază deputații în Parlament cu dreptul de a sesiza Curtea Constituțională.

22. Curtea constată că obiectul controlului constituționalității îl constituie Hotărârea Parlamentului nr. 169 din 21 iulie 2014 privind eliberarea din funcție a directorului general al Consiliului de administrație al Agenției Naționale pentru Reglementare în Energetică.

23. În acest sens, articolul 135 alin. (1) lit. a) din Constituție dispune că Curtea:

„[...] exercită, la sesizare, controlul constituționalității [...] hotărârilor Parlamentului [...].”

24. În ceea ce privește aplicarea articolului 135 alin. (1) lit. a) din Constituție în raport cu Hotărârea Parlamentului nr. 169 din 21 iulie 2014 privind eliberarea din funcție a directorului general al Consiliului de administrație al Agenției Naționale pentru Reglementare în Energetică, Curtea Constituțională, prin Hotărârea nr.10 din 16 aprilie 2010 pentru revizuirea Hotărârii nr. 16 din 28 mai 1998 cu privire la interpretarea art.20 din Constituția Republicii Moldova în redacția Hotărârii nr. 39 din 9 iulie 2001, a menționat:

„[...] Constituția Republicii Moldova, prin art.135 alin. (1) lit. a), abilitază Curtea Constituțională cu controlul constituționalității tuturor actelor adoptate de Parlament, fără a face distincție între actele normative și cele individuale. [...]”

25. În jurisprudența sa, Curtea Constituțională a statuat că actele administrative cu caracter individual, emise de Parlament, Președintele Republicii Moldova și Guvern în exercițiul atribuțiilor prevăzute expres de normele constituționale sau legislative, ce țin de alegerea, numirea și destituirea din funcțiile publice a persoanelor oficiale exponente ale unui interes public deosebit, fac obiect al controlului constituționalității la sesizarea subiecților abilitați cu acest drept.

26. În dispozitivul Hotărârii nr.29 din 21 decembrie 2010 Curtea a statuat că „Actele cu caracter individual, emise de Parlament, de Președintele Republicii Moldova și de Guvern, cu referire la persoanele oficiale exponente ale unui interes public deosebit, alese sau numite pe durata mandatului, și anume: [...] directorul general, directorul, directorul general adjunct, directorul adjunct al Agenției Naționale pentru Reglementare în Energetică [...] – pot face obiect al controlului constituționalității **sub aspectul formei și procedurii de adoptare.**”

27. Curtea reține că, potrivit articolului 4 lit. a) din Legea contenciosului administrativ, directorul general al Agenției Naționale pentru Reglementare în Energetică nu se poate adresa în contenciosul administrativ pentru protecția drepturilor sale ce rezultă din raporturile de serviciu. Din aceste considerente și având în vedere Hotărârea Curții Constituționale

nr.29 din 21 decembrie 2010, care se referă la demiterea unei persoane oficiale, exponente a unui interes public deosebit, numite pe durata mandatului, hotărârile Parlamentului, deși sunt acte cu caracter individual, pot fi supuse controlului constituționalității.

28. Totodată, Curtea reține că Hotărârea Parlamentului a fost adoptată în vederea executării unei hotărâri judecătorești. Astfel, Curtea menționează că până în prezent nu a exercitat controlul constituționalității unui act normativ emis pentru executarea unui act judiciar, fapt care, la fel, constituie element de examinare în fond a sesizării.

29. Având în vedere cele menționate și fiind consecventă în practica sa în cea ce privește exercitarea, la sesizare, a controlului constituționalității actelor emise de Parlament, Președintele Republicii Moldova și Guvern referitoare la persoanele oficiale exponente ale unui interes public deosebit, alese sau numite pentru durata mandatului atribuit, Curtea va exercita controlul constituționalității Hotărârii Parlamentului nr. 169 din 21 iulie 2014 privind eliberarea din funcție a directorului general al Consiliului de administrație al Agenției Naționale pentru Reglementare în Energetică.

30. Curtea reține că prerogativa cu care a fost investită prin articolul 135 alin. (1) lit. a) din Constituție presupune stabilirea corelației dintre normele legislative și textul Constituției, ținând cont de principiul supremației acesteia.

31. Prin urmare, Curtea va examina actul contestat și va efectua aprecierea juridică a circumstanțelor de drept prin prisma articolului 66 lit.j) din Constituție, precum și a raționamentelor expuse în jurisprudența sa anterioară.

B. FONDUL CAUZEI

PRETINSA ÎNCĂLCARE A ARTICOLULUI 66 LIT. J) DIN CONSTITUȚIE

32. Autorul sesizării pretinde, în special, că Hotărârea Parlamentului nr. 169 din 21 iulie 2014 contravine articolului 66 lit. j) din Constituție, potrivit căruia:

„Parlamentul are următoarele atribuții de bază:

[...]

j) alege și numește persoane oficiale de stat, în cazurile prevăzute de lege;”

1. Argumentele autorului sesizării

33. Autorul sesizării menționează că Hotărârea Parlamentului nr. 169 din 21 iulie 2014 privind eliberarea din funcție a directorului general al Consiliului de administrație al Agenției Naționale pentru Reglementare în Energetică este axată pe un temei nefondat și este ilegală.

34. În viziunea sa, eliberarea directorului general al Consiliului de administrație al Agenției Naționale pentru Reglementare în Energetică nu cade sub incidența temeiurilor invocate în hotărârea Parlamentului, deoarece nu s-a constatat că acesta ar fi practicat activități incompatibile cu funcția de demnitate publică pe care o deținea.

35. De asemenea, autorul sesizării susține că hotărârea instanței de judecată pe un caz de contravenție administrativă nu se regăsește printre elementele constitutive ale incompatibilității și astfel nu poate servi ca temei pentru constatarea incompatibilității.

2. Argumentele autorităților

36. În cadrul ședinței publice a Curții, reprezentantul Parlamentului a menționat că actul contestat, fiind adoptat de Parlament la propunerea Președintelui Parlamentului, sub formă de hotărâre, corespunde cerințelor prevăzute de art. 66 lit. a) și lit. j) din Constituție și art. 4 din Legea cu privire la energetică nr. 1525-XIII din 19 februarie 1998 și respectă exigențele legale ce reglementează forma și competența autorității de a adopta actul respectiv.

37. Totodată, reprezentantul Parlamentului a subliniat că temeiul adoptării Hotărârii Parlamentului nr. 169 din 21 iulie 2014 este unul constituțional și legal, și anume executarea unei hotărâri judecătorești, prin care directorului general al Agenției Naționale pentru Reglementare în Energetică i s-a stabilit drept sancțiune contravențională interdicția de a ocupa funcții publice pe un termen de un an.

3. Aprecierea Curții

38. Curtea reține că la baza statului de drept, consacrat de art.1 din Constituție, stă **principiul legalității**.

39. Potrivit art. 7 din Constituție, nici o lege și nici un alt act juridic care contravine prevederilor Constituției nu are putere juridică.

40. În Hotărârea nr. 8 din 20 mai 2013, Curtea a menționat că legalitatea, ca principiu de bază al statului de drept, presupune conformitatea normei sau a actului juridic cu normele superioare care stabilesc condiții de procedură privind edictarea normelor juridice. Comportamentul legal vizează atât activitatea de legiferare a Parlamentului, cât și stabilirea normelor interne de organizare și funcționare, care au o conexiune directă cu procesul legiferării.

41. Importanța principiului legalității presupune ca legea să fie respectată, această exigență existând nu doar pentru indivizi, dar în mod egal și pentru autoritățile publice și private. În măsura în care legalitatea vizează actele agenților publici, exigența este ca aceștia să acționeze în limita atribuțiilor care le-au fost conferite (§ 42, *Raportul privind*

preeminența dreptului, adoptat de Comisia de la Veneția la cea de-a 86 sesiune plenară, 2011).

42. Astfel, potrivit jurisprudenței sale anterioare (cazurile Muruianu, Urechean, Gurin etc.), Curtea va controla constituționalitatea actului cu caracter individual contestat, referitor la revocarea din funcție a directorului general al Consiliului de administrație al Agenției Naționale pentru Reglementare în Energetică, sub aspectul **competenței autorității** de a adopta actul respectiv și al **procedurii de adoptare**.

43. Potrivit articolului 66 lit. a) din Constituție, Parlamentul adoptă trei categorii de acte: legi, hotărâri și moțiuni, iar lit. j) conferă Parlamentului funcția de a alege și numi persoane oficiale de stat, în cazurile prevăzute de lege.

44. Articolul 11 alin. (2) lit. c) din Legea privind actele legislative prevede că hotărârile Parlamentului se adoptă pentru alegerea, numirea, revocarea, destituirea și suspendarea din funcții publice.

45. Curtea reține că, în conformitate cu dispozițiile art. 42 alin. (4) din Legea nr. 1525 din 19 februarie 1998 cu privire la energetică, Parlamentul desemnează directorul general al Consiliului de administrație al Agenției Naționale pentru Reglementare în Energetică, pe un termen de 6 ani, la propunerea Președintelui Parlamentului, cu avizul pozitiv al comisiei parlamentare de profil.

46. În dezvoltarea normelor legale vin și prevederile pct. 15 al Regulamentului de organizare și funcționare a Agenției Naționale pentru Reglementare în Energetică, aprobat prin Hotărârea Parlamentului nr. 238 din 26 octombrie 2012.

47. Astfel, prin Hotărârea Parlamentului nr. 140 din 29 decembrie 2009 au fost desemnați directorii Consiliului de administrație al Agenției Naționale pentru Reglementare în Energetică și pe un termen de 6 ani a fost desemnat directorul general.

48. Potrivit pct. 17 din Regulamentul de organizare și funcționare a Agenției Naționale pentru Reglementare în Energetică, directorul Consiliului de administrație se angajează să acționeze independent și obiectiv, în interes public, fără a solicita sau urma instrucțiuni de natură politică. În acest sens, fiecare director depune o declarație de angajament și o declarație de interese, indicând absența oricăror interese care ar putea fi considerate susceptibile de a-i prejudicia independența.

49. În Hotărârea nr. 28 din 20 septembrie 2013 Curtea a menționat:

„52. Necesitatea stabilității mandatului de director al Consiliului de administrație al Agenției Naționale pentru Reglementare în Energetică este determinată de obligațiile funcționale ale titularului, de rolul important în crearea unui cadru juridic pentru asigurarea eficienței energeticii, aprovizionarea fiabilă a economiei naționale și a populației cu resurse energetice.

53. Agenția Națională pentru Reglementare în Energetică este o autoritate publică centrală de reglementare și monitorizare a sectoarelor din domeniul energetic, are statut de persoană juridică și nu se subordonează niciunei alte autorități publice sau private, cu excepția cazurilor stipulate de lege.

54. Totodată, Curtea menționează că instrumentele internaționale în domeniu cuprind o serie de stipulări pentru asigurarea independenței autorității de reglementare a sectorului energetic.

55. În context, Curtea menționează că Republica Moldova a aderat la Comunitatea Energiei în calitate de membru cu drepturi depline în 2010. Tratatul de instituire a Comunității Energiei a fost adoptat la 25 octombrie 2005, la Atena, intrând în vigoare pentru Republica Moldova la 1 mai 2010. Din acest moment a devenit obligatorie respectarea la nivel internațional a normelor juridice adoptate în temeiul Tratatului. Acestea includ Directivele Uniunii Europene, ce stabilesc structura de guvernare pentru sectoarele de energie electrică și gaze naturale.

56. Astfel, atât prin Directiva 2003/54/CE privind reglementările comune pentru piața internă a sectorului de electricitate, cât și prin Directiva 2003/55/CE privind reglementările comune pentru piața internă a sectorului de gaze naturale s-a menționat necesitatea instituirii unei autorități independente de reglementare în domeniu.

57. În Directiva 2009/72/CE și, respectiv, Directiva 2009/73/CE se menționează că autoritățile de reglementare din domeniul energiei și gazelor naturale trebuie să fie pe deplin independente față de orice interese publice sau private, ceea ce nu exclude controlul judiciar și controlul parlamentar. Prin respectivele Directive au fost abrogate Directivele precitate.

58. Curtea observă că, potrivit legislației comunitare, independența autorității de reglementare este o cerință legală obligatorie în Uniunea Europeană.

59. La fel, Directiva 2009/72/CE și, respectiv, Directiva 2009/73/CE stabilesc că în scopul de a proteja independența autorității de reglementare: "membrii consiliului de administrare al autorității de reglementare sau, în absența unui consiliu, un conducător managerial al autorității de reglementare este numit pentru un mandat fix de la cinci până la șapte ani, reînnoibil o singură dată."

50. Curtea constată că la 21 iulie 2014, în temeiul art. 42 alin. (6) lit. f) [incompatibilitatea] din Legea nr. 1525-XIII din 19 februarie 1998 cu privire la energetică și al hotărârii instanței de judecată rămase definitive, prin care se dispune interdicția de a ocupa funcții publice, Parlamentul a adoptat Hotărârea nr. 169, prin care dl Victor Parlicov a fost eliberat din funcția de director general al Consiliului de administrație al Agenției Naționale pentru Reglementare în Energetică.

51. Este de reținut că directorul general al Consiliului de administrație al Agenției Naționale de Reglementare în Energetică deține o funcție publică, fiind o persoană oficială de stat, exponent al unui interes public deosebit.

52. Curtea menționează că procedura de destituire a directorilor Consiliului de administrație al Agenției Naționale pentru Reglementare în Energetică este expres stipulată de Legea nr. 1525 din 19 februarie 1998 cu privire la energetică.

53. Astfel, în conformitate cu articolul 4/2 alin. (6) din Legea cu privire la energetică, funcția de director al Consiliului de administrație încetează prin demisie sau eliberare din funcție. Directorul poate fi eliberat din funcție de către Parlament în cazul: pierderii cetățeniei Republicii Moldova; imposibilității exercitării funcției din motive de sănătate; alegerii în altă funcție; condamnării pentru săvârșirea de infracțiuni cu intenție și/sau

condamnării la privațiune de libertate prin hotărâre irevocabilă a instanței de judecată; rămânerii definitive a actului de constatare prin care s-a stabilit emiterea/adoptarea de către acesta a unui act administrativ sau încheierea unui act juridic cu încălcarea dispozițiilor legale privind conflictul de interese; aflării în incompatibilitate, fapt stabilit prin actul de constatare rămas definitiv.

54. În Hotărârea nr. 21 din 25 iulie 2013 Curtea a statuat că, de regulă, destituirea presupune o procedură mai complicată decât numirea în funcție sau cel puțin una echivalentă, iar în cazul reglementării constituționale sau legale a procedurii de numire în funcție, nu este neapărat necesară reglementarea procedurii de destituire, aceasta prezumându-se.

55. Curtea menționează că temeiurile de eliberare din funcție sunt prevăzute în Legea cu privire la energetică.

56. În același timp, Curtea reține că în cazul încălcărilor comise în exercițiul mandatului, potrivit art. 23 alin. (2) din Legea cu privire la statutul persoanelor cu funcții de demnitate publică, demnitarul poate fi tras la răspundere disciplinară, civilă, contravențională sau penală în condițiile legii.

57. În context, Curtea menționează că la 6 martie 2014, prin decizia instanței de recurs, a rămas definitivă și irevocabilă hotărârea judecătoreiei Buiucani, prin care, în temeiul art. 365/1 alin. (3) din Codul contravențional, dl Victor Parlicov, director general al Consiliului de administrație al Agenției Naționale pentru Reglementare în Energetică, a fost sancționat contravențional, cu privarea de dreptul de a ocupa funcții publice pe un termen de un an, *pentru încălcarea regulilor de asigurare a protecției secretului de stat*.

58. Conform art. 35 din Codul contravențional, privarea de dreptul de a deține anumite funcții poate fi aplicată de instanța de judecată pentru un termen de la 3 luni la un an. Această sancțiune se aplică în cazurile în care, ținând cont de caracterul contravențiilor comise de persoana vinovată, legea declară ca fiind inadmisibilă desfășurarea unei anumite activități sau deținerea unei anumite funcții de către aceasta.

59. Curtea observă că, la adoptarea Hotărârii nr. 169, ca motiv de eliberare a directorului general al Consiliului de administrație al Agenției Naționale pentru Reglementare în Energetică, Parlamentul a invocat hotărârea definitivă și irevocabilă a instanței de judecată, pronunțată în privința acestuia.

60. Curtea reține că, potrivit art. 120 din Constituție, este obligatorie respectarea sentințelor și a altor hotărâri definitive ale instanțelor judecătorești, precum și colaborarea solicitată de acestea în timpul procesului, al executării sentințelor și a altor hotărâri judecătorești definitive.

61. De asemenea, caracterul obligatoriu al hotărârilor judecătorești definitive este prevăzut și de art. 20 din Legea nr. 514-XIII din 6 iulie 1995 privind organizarea judecătorească, potrivit căruia: „Hotărârile instanței

judecătorești sunt obligatorii și neexecutarea lor atrage răspundere, conform legii”, precum și de legislația procedurală ca principiu general.

62. În contextul celor menționate, Curtea reține că orice hotărâre judecătorească definitivă și irevocabilă dispune de puterea lucrului judecat și implică respectul pentru principiul *res judicata*. Astfel, Curtea nu poate să se pronunțe asupra temeiniciei probelor administrate în procesele judiciare, respectiv nu poate revizui hotărârile judiciare irevocabile. A proceda altfel ar însemna substituirea de către Curtea Constituțională a instanțelor judecătorești.

63. Curtea menționează că executarea hotărârilor judecătorești este ultima etapă a procesului judiciar, în cadrul căreia se realizează anumite acțiuni procesuale, prevăzute de legislația procedurală, ce țin de executare.

64. Astfel, potrivit prevederilor art. 316 din Codul de executare, sancțiunea contravențională a privării de dreptul de a deține anumite funcții se execută în condițiile executării pedepselor penale.

65. Respectiv, potrivit art. 185 al Codului de executare, instanța de judecată trimite hotărârea privind privarea de dreptul de a ocupa anumite funcții și dispoziția de executare organului de probațiune în a cărui rază teritorială își desfășoară activitatea sau își are domiciliul condamnatul. Organul de probațiune trimite hotărârea judecătorească organului abilitat cu dreptul de a dispune eliberarea din funcție, iar organul abilitat urmează să adopte actul de eliberare din funcție, cu remiterea ulterioară a actului dat de către organul de probațiune.

66. Curtea reține că eliberarea din funcția de director general al Consiliului de administrație al Agenției Naționale pentru Reglementare în Energetică poate fi dispusă numai de către autoritatea care l-a numit, și anume Parlamentul. Astfel, în acest sens competența Parlamentului, conferită prin lege, nu este una discreționară.

67. Prin urmare, hotărârea instanței de judecată ce se referă la sancționarea directorului general al Consiliului de administrație al Agenției Naționale pentru Reglementare în Energetică, având puterea lucrului judecat, a fost executată de către Parlament în condițiile legii.

68. În acest sens, Parlamentul, adoptând Hotărârea nr. 169 din 21 iulie 2014 privind eliberarea din funcție a directorului general al Consiliului de administrație al Agenției Naționale pentru Reglementare în Energetică, și-a exercitat atribuțiile în conformitate cu prevederile constituționale și legale.

69. În lumina celor expuse, Curtea reține că Hotărârea Parlamentului nr. 169 din 21 iulie 2014 privind eliberarea din funcție a directorului general al Consiliului de administrație al Agenției Naționale pentru Reglementare în Energetică este conformă dispozițiilor constituționale.

În temeiul articolelor 140 din Constituție, 26 din Legea cu privire la Curtea Constituțională, 6, 61, 62 lit. a) și 68 din Codul jurisdicției constituționale, Curtea Constituțională

HOTĂRĂȘTE:

1. Se *respinge* sesizarea dlui Veaceslav Ioniță pentru controlul constituționalității Hotărârii Parlamentului nr. 169 din 21 iulie 2014 privind eliberarea din funcție a directorului general al Consiliului de administrație al Agenției Naționale pentru Reglementare în Energetică.
2. Se *recunoaște* constituțională Hotărârea Parlamentului nr. 169 din 21 iulie 2014 privind eliberarea din funcție a directorului general al Consiliului de administrație al Agenției Naționale pentru Reglementare în Energetică.
3. Prezenta hotărâre este definitivă, nu poate fi supusă nici unei căi de atac, intră în vigoare la data adoptării și se publică în *Monitorul Oficial al Republicii Moldova*.

Președinte

Alexandru TĂNASE

*Chișinău, 20 ianuarie 2015
HCC nr. 3
Dosarul nr. 59a/2014*